

2021

4

Letectví + kosmonautika

100 let časopisu 1921-2021

119 Kč / 4,59 €

Návrat do provozu
České MAXy

Sentinel R1

Dosloužil v RAF

B-17G

Texas Raiders

**Český
letecký
průmysl**

v době pandemie

Boeing 767

Přistání v Antarktidě

Ruské MiGy 31

Za severním polárním kruhem

Poslední plavba s Hornety

Kania v monografii

Strážce Velké čínské zdi J-10

Spolupráce STA a Letecké fakulty TUKE

Pokračování tradice leteckého výcviku v Košicích

VÝCHODOSLOVENSKÉ KOŠICE JSOU UŽ PO NĚKOLIK DESETELETÍ SYMBOLEM LETECKÉHO VÝCVIKU A VZDĚLÁVÁNÍ. V NOVÉM TISÍCILETÍ TAMNÍ SYSTÉM POSTUPNĚ PROŠEL DŮLEŽITÝMI ZMĚNAMI A DNES SE NESE VE ZNAMENÍ SPOLUPRÁCE LETECKÉ FAKULTY TECHNICKÉ UNIVERZITY A VÝCVIKOVÉHO CENTRA SLOVAK TRAINING ACADEMY.

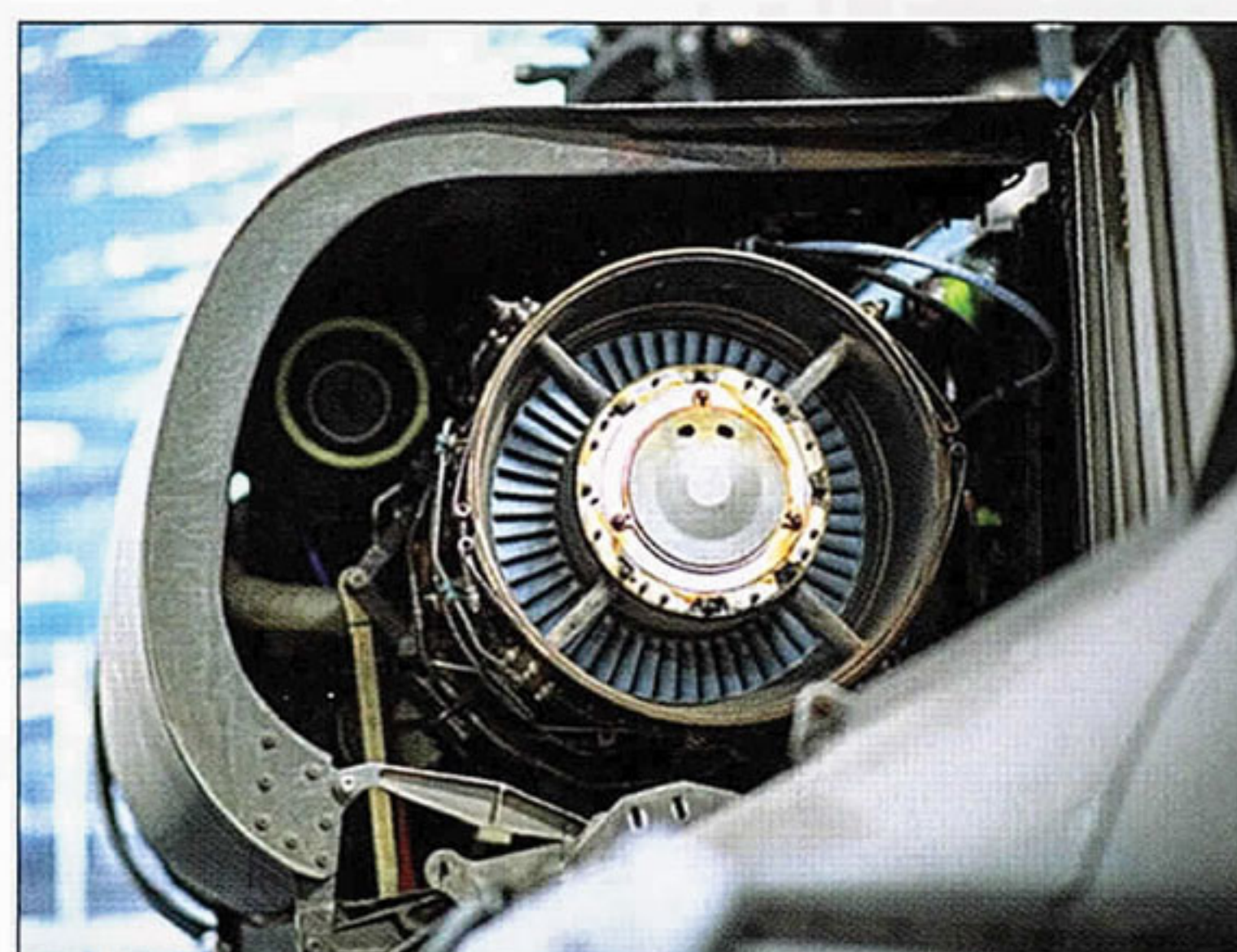

Spolupráce Slovak Training Academy (STA) a Letecké fakulty Technické univerzity v Košicích (LF TUKE) představuje propojení soukromé a akademické sféry, které prověřily již téměř čtyři roky úspěšného fungování. Díky tomuto vztahu se také do Košic vrátil praktický výcvik pilotů, především pro vrtulníkovou techniku. Výcvikové centrum STA začalo na košickém letišti fungovat v říjnu 2017, a právě od tohoto okamžiku se datuje i jeho spolupráce s Leteckou fakultou.

Letecká fakulta vznikla v roce 2005 jako devátá fakulta Technické univerzity v Košicích. Počátky leteckého vzdělávání v Košicích se však datují již do roku 1959, kdy tam bylo zřízeno Letecké učiliště nahrazující do té doby fungující letecká vzdělávací zařízení v Prostějově, v Liptovském Mikuláši nebo v Žamberku. Učiliště v 70. letech nahradila Vysoká vojenská letecká škola Slovenského národního povstání, na kterou v 90. letech navázaly Vysoká vojenská škola letectva generála Milana Rastisla-

va Štefánika a posléze Vojenská letecká akademie nesoucí rovněž čestný název po tomto slovenském letci a politikovi.

Zrušení Vojenské letecké akademie a vznik Letecké fakulty v roce 2005 však přinesl konec vzdělávání vojenských pilotů ve východoslovenské metropoli a útlum v oblasti praktického leteckého výcviku a výcviku techniků a mechaniků. To se změnilo až

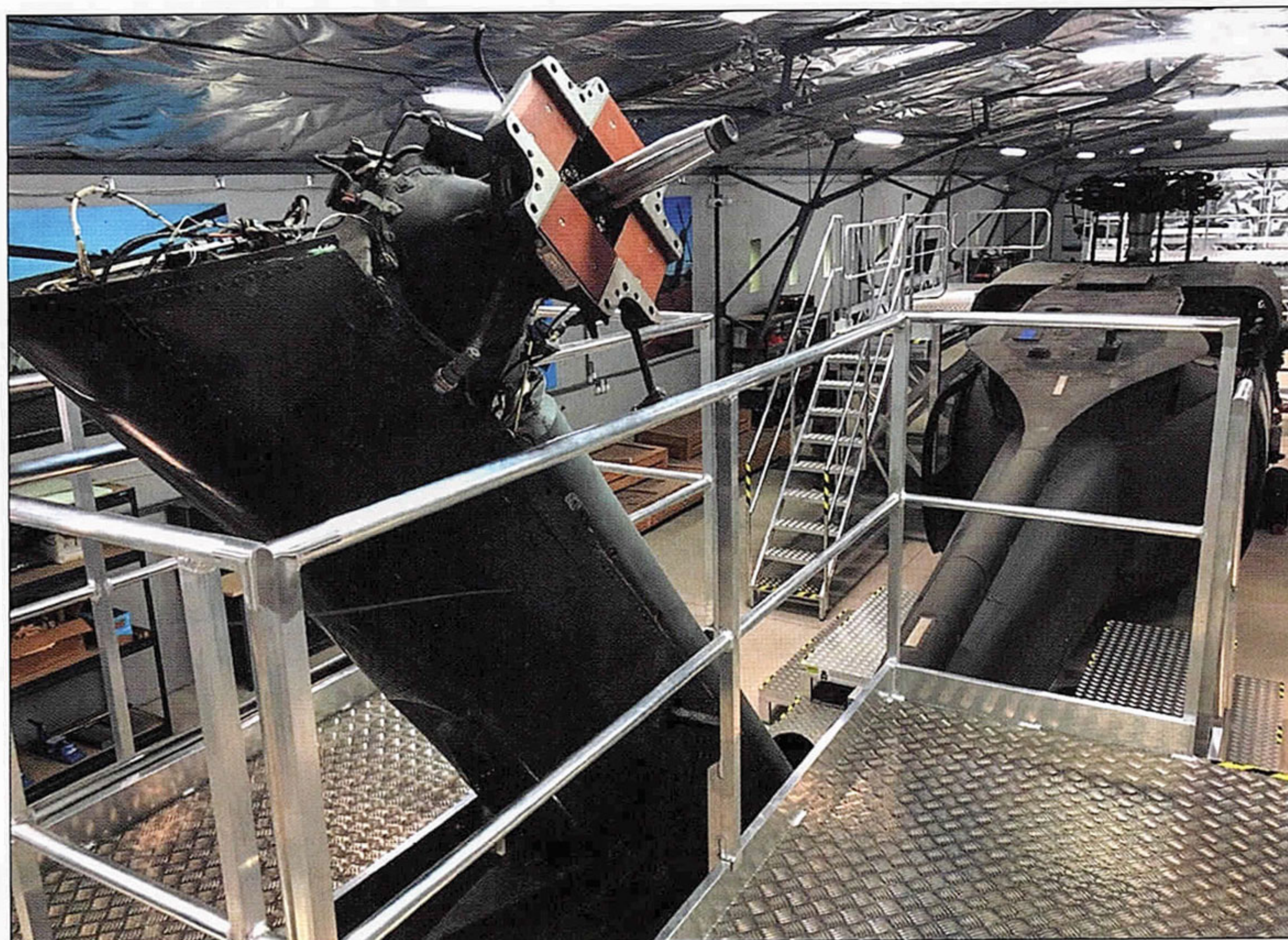
v nedávné době. Od roku 2016 Letecká fakulta po teoretické stránce opět připravuje i piloty Ozbrojených sil SR ve všech specializacích a rok 2017 přinesl i obnovení praktického výcviku studentů pilotních a technických oborů. Stalo se tak díky spolupráci fakulty s výcvikovým centrem Slovak Training Academy, které je jejím generálním partnerem.

Výcvikové centrum Slovak Training Academy se specializuje především na výcvik pilotů a techniků vrtulníků. Jeho provozovatelem je česká společnost European Air Services (EAS), která je součástí holdingu Czechoslovak Group (CSG) potažmo jeho divize CSG Aerospace. Centrum vzniklo díky investicím CSG bez jakýchkoliv dotací z veřejných zdrojů, což dokazuje, že i takto specifické a velké projekty je možné uskutečnit ve střední Evropě pomocí místních zdrojů. EAS má bohaté zkušenosti z oblasti letectví, což je zárukou vysoké úrovně košického výcvikového centra. EAS se zabývá vedle výcviku pilotů prodejem nových i použitých vrtulníků a letounů včetně od-

borného poradenství, dodává náhradní díly a nabízí ve spolupráci se svými partnery údržbu strojů, letecké práce a zajišťuje obchodní leteckou přepravu. Ve společném projektu Slovak Training Academy zajišťuje především praktický výcvik, Letecká fakulta má na starosti odbornou přípravu a akademické vzdělání budoucích pilotů a techniků. Centrum STA přineslo do Košic práci pro zhruba 350 osob, což svědčí o rozsahu jeho fungování. STA samozřejmě zajišťuje také výcvik nad rámec spolupráce s Leteckou fakultou i pro zájemce, kteří na ní nestudují. STA také každý rok uskutečňuje typový výcvik pro několik desítek pilotů na vrtulníky Mi-8MTV a UH-60, počet pracovních míst se tedy může výrazně navýšit podle budoucích potřeb.

Výcvikem procházejí jak budoucí civilní piloti, budoucí piloti bezpečnostních složek a vojenských letectev, tak i mechanici. STA se podílí i na rekonstrukci a bu-

denti mohou neomezeně učit a opakovat si veškeré servisní úkony a postupy, přičemž jejich případné chyby nemají žádné negativní následky. Jde o první fázi praktického výcviku, která pomáhá detailně si postupy a úkony zažít. Na ni posléze navazuje výcvik v reálu.

V závěrečné fázi se studenti účastní praktického výcviku, kde si mohou pod dozorem instruktorů vyzkoušet jednotlivé druhy inspekcí, výměnu základních agregátů a také diagnostiku závad. Hlavním úkolem této části výcviku je osvojení základních zásad pro bezpečnou a efektivní práci v oblasti údržby. Co se týče výcviku létání, výcvikové centrum STA má kapacitu každoročně vycvičit až kolem 100 pilotů. Praktický výcvik v centru STA zahrnuje výuku základní angličtiny a letecké angličtiny podle stan-

Největší část flotily vrtulníků STA tvoří lehké stroje. Jde o osm Schweizerů S-300CBI, tři MD Helicopters MD 500E, dva MD 530F, dva Bell 206 a dva AS355N Écureuil 2. V kategorii středních víceúčelových vrtulníků STA provozuje čtyři modernizované UH-60A Black Hawk. Ty jsou nejatraktivnější položkou v portfoliu Slovak Training Academy. Centrum je navíc jediným civilním provozovatelem těchto strojů v Evropě. Pro letový výcvik je k dispozici i lehký letoun Tecnam P90. Počet letounů se může navýšit, protože společnost European Air Services plánuje spustit nový program základního výcviku pilotů letadel.

STA však vedle kooperace s Leteckou fakultou poskytuje své služby také státu a místním samosprávám. Svou vrtulníkovou techniku má připravenou například pro mimořádné události, nouzové situace

řování moderního zázemí pro výcvik v Košicích. Pro zajištění nezbytných požadavků na kvalifikaci pozemního personálu provozuje společnost STA školicí středisko pro výcvik techniků vrtulníků na typech UH-60 a MD 530. Pro budoucí mechaniky například vybudovala nové zázemí v areálu TUKE, kde jsou k dispozici moderně vybavené učebny a kompletně zařízený hangár, který v sobě ukrývá dva vrtulníky zmiňovaných typů sloužící k praktickému výcviku.

Metodika studijního programu mechaniků umožňuje zahájení výcviku studentům s různou úrovní předchozích zkušeností. Každý studijní program je navržen individuálně, podle potřeb konkrétní skupiny studentů. Po celou dobu výcviku, zahrnujícího teoretickou a praktickou část, jsou studentům k dispozici zkušenosti lektorů s dlouholetou praxí. Veškerá technická dokumentace v oblasti letectví je vedena převážně v anglickém jazyce. Každý kurz proto začíná výukou angličtiny, ve kterém studenti získají úroveň nezbytnou pro správné porozumění údržbové dokumentaci. Rizika vyplývající z nedostatečné jazykové vybavenosti mohou mít v oblasti údržby letadel fatální důsledky, proto je této fázi věnována náležitá pozornost.

V další části výcviku se studenti seznamují s předměty jako jsou základy aerodynamiky, konstrukce, pohonné jednotky, avionické systémy a v neposlední řadě také postupy údržby. Významné zkvalitnění výuky představuje využití virtuálního systému pro nácvik provádění údržby, díky kterému se stu-

dardů ICAO (jazyková výuka probíhá ve spolupráci s Leteckou fakultou), výuku teorie spojenou s příslušným typem stroje, pokračuje pozemní přípravou na simulátoru, létáním na menších typech vrtulníků a vrcholí na vrtulnicích střední kategorie.

nebo výskyt přírodních pohrom. Uplatnění v tomto rámci našla třeba při loňských povodních, kdy STA pro slovenské Ministerstvo životního prostředí a Krajský krizový štáb zajišťovala letecký monitoring zaplavených území kolem řeky Hornád. ■